

»Gud er tað góða. Hann er eingin gamal maður við stórum hvítum skeggi. Hann er andi og kærleiki. At tilbiðja Gud er at tilbiðja tað góða«.

Johan Nielsen, í Sandvík á vetri 1983

lá á Refsnes í Danmark.

— Tá lá eg saman við einum amerikanara, sum hevði tuberklar. Meyer, yvirlækni, royndi at gera hann frískan. Hesin amerikanarin var sendur úr USA til Meyer, sum var serfrøðingur í hesi sjúku.

Hann gjørdist frískur og so ein dagin kom hann yvir til mín og spurdi meg, um Meyer mundi skilja enskt.

Eg svaraði honum, at tað var so vist, at hann gjørdi tað.

Amerikanarin svaraði mær, at tað kundi hann ikki gera, tí tá hann hevði spurt Meyer, hvat tað kostaði at gera frískur aftur, svaraði Meyer, at tað kostaði einki.

Johan sigur viðari, at hann síðani segði hesum amerikanara, at her í Danmark fingur øll somu viðgerð, uttan mun til, hvussu nógvan pening tey áttu. Og øll fingur ókeypis viðgerð.

Hann vildi ikki trúgva tí og segði: — Nú havi eg brúkt meira enn 400.000 dollars í USA til at gera frískur, og tað hevur einki hjálpt. So komi eg til land tykkara og gerist frískur, og tað kostar mær einki. Hvat heldur tú fólk fara at siga, tá eg komi heimaftur til USA og sigi teimum, at tað kostar als einki at fáa sjúkraviðgerð í hesum landinum! Eingin fer at trúgva mær.

Johan Nielsen heldur, at hetta domið sera væl visir okkum støðuna í dag.

— Men henda støða er við at broytast orsakað av privatiseringini.

Teir borgarligu politikararnir ganga inn fyrri, at fólk skulu gjalda fyrri at fara á sjúkrahús, soleiðis at bert tey, sum hava bestu ráðini skulu fáa ta bestu viðgerðina.

Hesum eri eg imóti, tí hvussu verður ta við teimum, sum litið hava at taka av.

ur, og privatiseringin tekur við av álvara, tá verður nógv brúk fyrri okkum aftur. Tað er altíð brúk fyrri einum javnaðarflokki at birta upp imóti hesari óhugnaligu privatiseringini.

Tá eingin javnaðarflokkur er longur, tá fara fólk vissuliga at merkja, hvat tað vil siga at vera fátækur. Eg veit væl, at mong eru fátøk í dag, og just tí hevur javnaðarflokkurin eina sera stóra uppgávu at røkja.

Í tí politiska og samfelagsliga kjakinum, sum er í Føroyum, royna mótstøðumenn javnaðarflokksins oftani at gera javnaðarmenn til gudloysingar og kommunistar!

— Hetta er so vanligt at hoyra, og skeivt er tað. Eg eri í hvussu so er fegin um, at tað er ein annar, sum avger míni gudsviðurskipti, enn borgarligir politikarar í Føroyum.

— Hvar er støða tín í dag til sambandið millum Føroyar og Danmark.

— Eg haldi, at kunnu vit klára okkum sjálvar, so eiga vit at royna tað sum best, men skal tað ganga út yvir tað sosiala, yvir tann minna mannin, og eg eri bangin fyrri, at tað verður hann, sum fyrst og mest fer at føla sviðan av tí, so eri eg imóti tí.

Og so eri eg bangin fyrri, at slita vit sambandið við Danmark, so kapprenna russar og amerikanarar um at sleppa framat í Føroyum. Og mær dámar hvørki at fáa russar ella amerikanarar higar. Danir lata okkum fáa tað frælsi, sum vit ynskja.

— Tú kennir teg ikki sum vánaligari føroying, tí vit ikki eru sjálvbjargin?

— Sjálvbjargni, hvat er tað. Tað er einki land, sum er sjálvbjargið. Øll lond hava meira ella minni uttanlands skuld.

Jesus — tað góða

— Johan Nielsen, varð tú biðin um at halda eina prædiku nú, hvat hevði tú so valt at tosa um?

— Tá hevði eg hildið somu prædiku, sum eg helt, tá eg fór úr Klaksvík

á sinni, um at Jesus hevur lært okkum, hvat tað góða er.

— Eg plagdi at siga tað við minar konfirmantar, sum vóru nógv ávirkaðir av nútímans lærarum og sum tí ikki kundu trúgva uppá Gud. Eg spurdi teir tá, um teir ikki trúðu uppá tað góða. Gud er tað góða. Hann er ikki nakar gamal maður við stórum hvítum skeggi. Hann er andi og kærleiki. Og tá ein tilbiður Gud, so tilbiður ein kærleikan.

Og tað var nakað, sum tey kundu skilja.

Viðari sigur Johan:—

Tað eru so nógvir uppfatarir av kristindóminum, og eg hoyri ikki til tey, sum halda seg skilja alt. Minni enn so, jú meira ein granskar og lesur, tess minni skilur ein.

Eg plagdi at siga fyrri konu míni, at tá eg var yngri, so prædikaði eg fyrri øðrum. Hesi seinastu árin havi eg roynt at prædika fyrri mær sjálvum.

— Um tú skuldi hildið eina politiska talu í dag, hvat hevði tú tá viljað lagt størsta dentin á?

— Tað eri eg fyrri tað fyrsta ikki førur fyrri. Men eg haldi, at tað hevur sera stóran týdning, at vit ikki missa sosiala endan. At vit mugu halda fast við tað, sum vit sosialt hava vunnið.

— Mótstøðumenn javnaðarflokksins harta ofta javnaðarmenn fyrri í alt ov stóran mun at hugsa um sosialar hjálparveitingar — eisini tá samfelagið ikki hevur »ráð« til tess!

— Hevði javnaðarflokkurin ikki staðið so sterkur sum hann hevur gjørt, so hevði sæð nógv øðrvisi út á sosiala oknum. Bæði fólkaflokkurin og sambandsflokkurin atkvøddu imóti teimum sosialu lógnum í síni tíð.

Konservativir — imóti tí minni menta

— Hvi heldur tú teir gjørdur tað?

— Teir hava helst gjørt tað av konservativum orsökum. Eg minnst, tá einkjupensjónin var fyrri, at ein av oddamonnunum sambandsflokksins segði við meg:

Johan sigur farvæl við einum av síni trúgvu kirkjugangarum í Hellebæk

— Lat málið falla, einkjurnar hava altíð klárað seg í Føroyum!

— Eg visti betur, sigur Johan viðari, — at tær høvdu klárað seg illa, tí eg kom úr eini sókn, har tað vóru nógvir einkjur. Tað doyðu nógvir menn, áðrenn eg var føddur, og meðan eg var óviti her í sóknini.

— Ein av oddamonnunum hjá fólkaflokkinum segði við meg, at teir gingu inn fyrri teimum sosialu princippunum, men teir vildu fyrst byggja landið upp fíggjarliga.

Og so er spurningurin, nær er tað bygt so væl upp fíggjarliga, at ein kann taka sær av teimum, sum treingja!

Nógv broytt

Johan heldur annars, at nógv er broytt í Føroyum nú hann er komin heimaftur.

— Skrúvar tú upp fyrri útvarpinum ella lesur blóðini, so er har ítróttur og aftur ítróttur. Og so altíð hasin rockettónleikurin í útvarpinum. Eg haldi, at

tað er spell, at vit ikki hoyra meira til føroyskan tónleik. Annars dámar mær sera væl morgunlestrararnar í útvarpinum.

Johan heldur, at sjónvarpið kann fara at forkoma okkum føroyingum sum fólk. — Byrgja vit ikki upp imóti øllum hesum uttanifr á við føroyskum sendingum, so fer sjónvarpið at hava ringt árin á okkum.

— Og síðani er tað okkara matarsíður. Hann er so nógv broyttur, síðani eg fór heimafrá. Nú verður einki gjørt heima við hús, men alt verður innflutt.

Tað var sum ein gamal hvalbingur segði við meg, tá eg var prestur í Klaksvík. Eg spurdi hann, um teir fiskaðu nógv í Hvalba. Hann svaraði: »Halt kjaft, spyr ikki um teir fiska í Hvalba. Fiskaknettni verða gjørd í Havn og flutt til Hvalbiar.

Johan nevnr so tær mongu grindirnar.

— Henda dagin grind legði beinini her í bygdini. Øll keini var full av rivja-beinum, herðabløðum,

bókslum og øðrum góðum. Alt fór fyrri skeyti. Tað var ikki fyrr, tá alt varð brúkt.

Johan er sum sagt komin heim til Føroya fyrri at verða. Hann hevur vegna heilsuþrekk sagt prestaembæti frá sær og fær nú pensjón. Hann búleikast nú saman við konuni Birthe í húsinum í Sandvík.

Fólkatingsarbeiði

Johan Nielsen sigur at enda:

— Nú er fólkatingsval og áskoðanin eru sjálvsagt ymiskar. Nú havi eg sitið í fólkatinginum í nógv ár, og eg veit tí, hvat tað vil siga, at arbeiða sum fólkatingsmaður. Hetta er ikki bert politiskt arbeiði. Tað snýr seg eisini um mangar aðrar spurningar, ið á ein ella annan hátt hava tilknýti til føroyingar og føroyskt virksemi í Danmark.

Og hvat viðvikur tí at taka støðu ella ikki til danskan politik við ikki at atkvoða á fólkatingi, tá tekur ein eina støðu eins væl og tann sum atkvoður.

Brúk er altíð fyrri javnaðarflokkinum

Mangan verður sagt, at vit hava tað øll so gott, at tað er ikki brúk fyrri einum javnaðarflokki longur?

— Í somu løtu, sum javnaðarflokkurin hvør-

»Javnaðarmenn gudloysingar! Eg eri fegin um, at tað er ein annar enn borgarligir politikarar í Føroyum, sum avger míni gudsviðurskipti«

Johan Nielsen, í Sandvík á vetri 1983